

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับความมีอาวุโสในสังคมไทย

นางสาวสุวัฒนา เอี่ยมอรพरण

006177

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2515

SENIORITY IN THAI SOCIETY : CHANGING VALUES

Miss Suwattana Eamoraphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1972

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สมาน งามใจ
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ชองสร อวตเวระ
.....ประธานกรรมการ

.....
.....กรรมการ

.....
.....กรรมการ

.....
.....กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชาวำรุง

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับความมีอาวุโสในสังคมไทย

ชื่อ นางสาว สุวัชนา เอี่ยมอรพรรณ

แผนกวิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2514

บทคัดย่อ

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยนี้เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับความมีอาวุโสในสังคมไทยว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นหรือต่ำลง โดยสุ่มตัวอย่างประชากร 360 คน จากคณะบุคคล 3 อาชีพ คือ ข้าราชการ นักวิชาการ และ นักธุรกิจ ในแต่ละอาชีพ แบ่งเป็น 3 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 อายุเฉลี่ย 60 ปี รุ่นที่ 2 อายุเฉลี่ย 40 ปี และรุ่นที่ 3 อายุเฉลี่ย 20 ปี การวัดค่านิยมความมีอาวุโส ใช้การสัมภาษณ์ชนิดมีแบบแผนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมลักษณะความมีอาวุโส 8 ประการ ได้แก่ตำแหน่งหน้าที่ ชาติสกุล ประสิทธิภาพ อิทธิพล คุณวุฒิ วัย รูปร่าง และอุปการคุณ แล้วทดสอบความแตกต่างด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ตัวประกอบ (รุ่นและอาชีพ) วิธีของคันทันแคนและการทดสอบค่าที ได้ขอคนพบที่สำคัญว่าคนรุ่น 60 ปี มีค่านิยมความมีอาวุโสมากกว่าคนรุ่น 40 ปี และ 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และรุ่น 40 ปี มีค่านิยมความมีอาวุโสมากกว่ารุ่น 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .10 นั่นก็คือในช่วงเวลาที่ผ่านมาสามชั่วคนนี้ ค่านิยมเกี่ยวกับความมีอาวุโสในสังคมไทยมีแนวโน้มลดต่ำลง.

Thesis Title Seniority in Thai Society: Changing Values

Name Miss Suwattana Eamoraphan

Department Educational Research

Academic Year 1971

ABSTRACT

The study was designed to investigate the changing value placed upon seniority in Thai society. The sample of 360 people was randomly selected from three groups of people: bureaucrats, academic men, and businessmen. Each group was composed of three generations: 60, 40, and 20 years of age. The structured interview covered eight seniority characteristics which were: professional level, nobility, experience, power, educational level, age, economic status, and patronage.

Data were analyzed by an analysis of variance 3 x 3 factorial design, Duncan's New Multiple Range Test, and t-Test. The investigator found that the seniority values of the first generation, i.e., 60 years of age, were significantly higher ($p < .05$) than the seniority values, of the second and the third generations, and the seniority values of the second generation, i.e., 40 years of age, were significantly higher ($p < .10$) than those of the third generation. Thus, the trend is for decreasing value to be placed upon seniority from the first to the third generations.

กิติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข
 อารชาวำรุง คณะศึกษาศาสตร์ ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยและอาจารย์ผู้ควบคุม
 การวิจัย ได้ช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้งานวิจัยนี้สามารถดำเนิน
 ไปได้ด้วยความเรียบร้อย และประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน
 ความกรุณาของท่านมาก จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสภาวิจัยแห่งชาติที่ให้ทุนสนับสนุนในการวิจัย ตลอดจน
 จนทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

สุวิวัฒนา เอี่ยมอรพรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
รายการภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
ความจำกัดของการวิจัย.....	3
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	4
วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	7
2 ระเบียบวิธีวิจัย.....	13
สมมุติฐานของการวิจัย.....	13
การสร้างแบบสัมภาษณ์.....	14

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การศึกษานำ.....	18
ตัวอย่างประชากร.....	19
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	19
การรวบรวมข้อมูล.....	20
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
3 ผลการวิจัย.....	23
ลักษณะของตัวอย่างประชากร.....	24
ผลของการสร้างแบบสัมภาษณ์.....	26
ผลของการหาแนวโน้มของค่านิยมความมีอาวุโส.....	31
ระดับค่านิยมความมีอาวุโส.....	40
4 บทสรุป.....	42
ขอคนพบ.....	42
การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	43
บรรณานุกรม.....	46
ภาคผนวก.....	50
ประวัติการศึกษา.....	87

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของข้อกระทงความมีอาวุธทั้ง 8 ประการ ของแบบสัมภาษณ์.....	15
2	จำนวนตัวอย่างประชากรที่ตองการ แยกตามรุ่นและอาชีพ.....	21
3	อายุเฉลี่ยของตัวอย่างประชากร.....	24
4	จำนวนข้อความที่ผู้ตัดสินเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย.....	27
5	จำนวนข้อความที่ผู้ตัดสินยอมรับว่าใช้ได้.....	28
6	จำนวนผู้เห็นด้วยกับความมีอาวุธทั้ง 8 ประการ.....	29
7	ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความแปรปรวนของความมีอาวุธ.....	30
8	คะแนนเฉลี่ยจำแนกตามรุ่นและอาชีพ.....	32
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและอัตราส่วนเอฟ (F Ratio) ของคะแนนความนิยมความมีอาวุธของกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	33
10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามรุ่นด้วยวิธีของ คันทันแคน.....	34
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามอาชีพด้วยวิธีของ คันทันแคน.....	35
12	แสดงการทดสอบค่าที (t - Test) ของกลุ่มตัวอย่างข้าราชการ..	36

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงการทดสอบค่าที (t-Test) ของกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ...	37
14	แสดงการทดสอบค่าที (t-Test) ของกลุ่มตัวอย่างนักธุรกิจ.....	38
15	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด.....	40
16	สรุปสูตรการคำนวณหาผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนกำลังสอง (SS) และชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df)	65
17	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของข้าราชการรุ่นที่ 1 แสดงคะแนน รวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อิทธิพล ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ	69
18	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของข้าราชการรุ่นที่ 2 แสดงคะแนน รวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อิทธิพล ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ.....	71
19	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของข้าราชการรุ่นที่ 3 แสดงคะแนน รวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อิทธิพล ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ.....	73
20	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของนักวิชาการรุ่นที่ 1 แสดงคะแนน รวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อิทธิพล ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ.....	75

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของนักวิชาการรุ่นที่ 2 แสดงคะแนนรวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อภิสิทธิ์ ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ..... 77
22	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของนักวิชาการรุ่นที่ 3 แสดงคะแนนรวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อภิสิทธิ์ ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ 79
23	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของนักธุรกิจรุ่นที่ 1 แสดงคะแนนรวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อภิสิทธิ์ ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ..... 81
24	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของนักธุรกิจรุ่นที่ 2 แสดงคะแนนรวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อภิสิทธิ์ ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ 83
25	คะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของนักธุรกิจรุ่นที่ 3 แสดงคะแนนรวม และ คะแนนความมีอาวุโสโดยฐานะ อภิสิทธิ์ ชาติสกุล อุปการคุณ และ คุณวุฒิ..... 85

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงการตอบสนองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 รุ่น ว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น....	10
2	แสดงการตอบสนองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 รุ่น ว่ามีแนวโน้มต่ำลง....	10
3,4	แสดงการตอบสนองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 รุ่น ไม่สามารถสรุปได้ว่า มีแนวโน้ม.....	12
5	แสดงแนวโน้มค่านิยมความมีอาวุโสจากตัวอย่างประชากร 3 อาชีพ...	39
6	แสดงการกระจายของคะแนนค่านิยมความมีอาวุโสของตัวอย่าง ประชากร.....	41